

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2018. DECEMBER

BRÜSSZEL INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	5
A Tett és Védelem Alapítvány	6
Összefogás	6
Brüsszel Intézet	6
A jelentésről	7
Módszertan	8
Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2018. december	11
További gyűlöletcselekmények	12
Közösségi hírek, reakciók	13
Hivatalos és civil reakciók	15
Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról	18
Egyéb hírek	19
A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei	21
A hónap krónikája	22
Kapcsolat és támogatás	24
Felhasznált irodalom	24
Impresszum	26

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoring-tevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közösség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzéteszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlöletcselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbieket a büntetőjog szerint bűncselekményeknek

minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért egyrészt rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

Ebben a hónapban Alapítványunk két antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, melyek a gyűlöletbeszéd és a rongálás kategóriájába tartoztak. Az első esetben a MOL Vidi FC Chelsea futballmeccsen a vendégszurkolók a Tottenhamet gyalázó dalt énekeltek, amely egyértelműen hallható volt a stadionban. A Chelsea szurkolók a Tottenham (tradicionálisan zsidó gyökerekkel rendelkező klub, akárcsak az MTK Magyarországon) szurkolókra utaltak énekükben az „Y” (yids) szóval, ami egyértelműen a zsidó népekkel szembeni antiszemita megkülönböztetés. A másik esetben egy lopás történt, a szombathelyi holokauszt-emlékmű előtt ismeretlen el-tulajdonították a menórát. Az ügyben feljelentést tettek ismeretlen tettes ellen.

A További gyűlöletcselekmények kategóriájába ebben a hónapban nem került hír.

Ebben a hónapban a Tett és Védelem Alapítvány nem kezdeményezett új jogi eljárást, illetve korábbi ügyeiben sem történt előrelépés.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket valló Jobbiknak negyvenhárom országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvénszegések elleni erélytelen jogi

fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

ÖSSZEFOGÁS

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a status quo/chábád EMIH, a reform irányzatú Szim-Salom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom elismert tagjaiként számon tartott emblemikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a Tett és Védelem Alapítvány által életre hívott Brüsszel Intézet, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoringmunka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoringmunka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az

Intézet létrehozta és üzemelteti az +36 510 0000 számon elérhető FORRÓDRÓT-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség.

A Brüsszel Intézet kutatási terve a havi rendszeres monitoringjelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többletjelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcsereélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, melyek hosszú idő óta ki van-

nak téve ennek. Annak hosszas bizonyítása pedig szükségtelen, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Egyrészt felbátorítja az elkövetőket vagy akár másokat, hogy a jövőben hasonló cselekményeket kövessenek el, másrészt pedig az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlöletcselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, mint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sokszor nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat. Az áldozatok érezhetnek szegényt is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlöletmotivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlöletmotiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, elláthatják az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 34–36)

¹ Ezek részletes definícióját lásd a *Módszertan* részben.

² Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

MÓDSZERTAN³

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletmotiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlöletesselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja⁴ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁵
- gyűlöletmotiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntetést. Az újonnan elfogadott Büntető törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. szakasza foglalkozik ezekkel. A közösség tagja elleni erőszak büntette akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik, bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít. A büntett csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlöletbeszédet jelent, és a tényállás megállapításának

feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia.⁶ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. szakasza a nemzetiszocialista rendszer bűnei tagadásának büntetéről szól. A 335. szakasz pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételeit tiltja.

Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlöletesselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a Büntető törvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a Büntető törvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlöletincidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített⁷, indikátorok vizsgálata alapján

³ A módszertanunk lényegében változatlan a monitoringtevékenység 2013 májusi megkezdése óta. A módszertant Barna Ildikó dolgozta ki, az ő szövegét emeltük át ebbe a fejezetbe. Az apró formai változtatásokat külön jelezzük.

⁴ A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakrabarti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

⁵ Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

⁶ A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

⁷ Ezeket a *Módszertan* későbbi részében mutatjuk be.

döntünk arról, hogy az adott tettnek lehet-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud, vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány – korábban említett – huszonegy órás telefonos forródrótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a kinyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozásra. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható tévé- és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is. A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

A monitorozott gyűlöletcselekmények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban

olyanok is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába

- csak Magyarországon történt gyűlöletesemények; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlöletcselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába. Ennek több oka lehet: nem Magyarországon történtek, nem egyértelműsíthető az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei, vagy egyszerűen nincs olyan súlya a történéseknek.

⁸ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletcselekmények leírását pontosítottuk, ez eltér a 2013-as indulás utáni meghatározástól.

- Gyűlöletkifejezések, amelyek honlapon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz.
- Egyéb hírek, melyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük, hogy különböző indikátorokat használunk, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára, az esemény esetleges előzményeire vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen – akár büntetőjogi – következményei.

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, holokauszttagadás.

A másik kategorizáláskor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* ajánlása alapján hétféle cselekménytípust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testisértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek élete veszélybe kerül
 - bombák és levélbombák
 - emberrablás

- Támadás
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett
- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet
- Fenyegetés
 - egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt
 - zaklatás
 - rágalmozás
- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlölet
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - irodalom és zene
- Diszkriminációs esetek

Fontosnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.¹⁰ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

¹⁰ Eppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

– 2018. DECEMBER

A Tett és Védelem Alapítvány novemberi monitoringtevékenysége során két antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, melyek a gyűlöletbeszéd és a rongálás kategóriájába tartoztak.

GYŰLÖLETBESZÉD

Antiszemita rigmusok egy futballmeccsen
Forrás: 24.hu; bbc.com

2018. december 13. December 13-án a MOL Vidi FC játszott a továbbjutást már korábban kiharcoló Chelsea ellen az Európa Liga L csoportjának utolsó fordulójában. A jelenlévő hazai szurkolók arra lettek figyelmesek a második féldíj derekán, hogy a vendégsektort körülvették a biztonsági emberek.

A bbc.com világított rá, mi történt a Groupama Arénában. A Press Association helyszínen lévő újságírója, Matt McGeehan a BBC Radio 5 Live-nak úgy nyilatkozott, hogy a vendégszurkolók a Tottenhamet gyalázó dalt énekeltek, amely egyértelműen hallható volt a stadionban.

A Chelsea szurkolók a Tottenham (tradicionálisan zsidó gyökerekkel rendelkező klub, akárcsak az MTK Magyarországon) szurkolókra utaltak énekükben az „Y” (yids) szóval, ami egyértelműen a zsidó népekkel szembeni antiszemita megkülönböztetés. A Chelsea-szurkolók azért dühösek, mert múlt szombaton, a Manchester City elleni meccsen Raheem Sterlinget szidta néhány társuk, ami miatt négy szurkolót kizárt a Chelsea.

A klub menedzsere, Maurizio Sarri is kifejezte rosszallását az ügyben és elítélte az esetet. A Chelsea szóvivője úgy fogalmazott: „Az antiszemitizmus és bármilyen faji vagy vallási gyűlöletnek nincs helye a Chelsea közösségében. Azok az egyének, akik antiszemita vagy rasszista szavakkal, vagy cselekedetekkel szégyent hoznak a klubra, a lehető legerőteljesebb szankciókkal kell számoljanak.”

Az UEFA megvárta a játékvezető és az ellenőri jelentést és úgy döntött vizsgálatot in-

dít az ügyben, mellyel kapcsolatban január közepére vár eredményt.

RONGÁLÁS

Ellopták a szombathelyi zsinagóga menóráját
Forrás: ugytudjuk.hu; nyugat.hu

2018. december 28. A szombathelyi holokauszt-emlékmű a Batthyány téri zsinagóga (ma már Bartók Terem) előtt állt. A hitközség tagjai december 28-án délelőtt vették észre, hogy az emléktábla elől eltűnt a menóra, vagyis a hétágú gyertyatartó.

Mint azt az ugytudjuk.hu írta, a menóra a holokauszt 4228 szombathelyi áldozata előtt tisztelgő emléktábla előtt állt, az elmúlt 73 évben háborítatlanul. Az ügyben egyelőre nem derült ki, hogy mi volt a cselekmény indíttatása, de a lap megjegyzi, „a nehéz gyertyatartó fémából készült, így akár fémgyűjtők műve is lehet, de akár kegyeletsértés is történhetett, a tábla ugyanis a holokauszt szombathelyi áldozatainak állít emléket.”

Az ügyben feljelentést tettek ismeretlen tettes ellen. Az emlékművel szemben van egy térfelügyelő kamera, így bíznak benne, hogy a tettes megkerül – ahogy a novemberi rongálás kapcsán is, amelyről november havi jelentésünkben számoltunk be.

A menóra üres helye:

forrás: nyugat.hu

TOVÁBBI GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoringtevékenysége során 2018 decemberében nem azonosított olyan esetet, amelyek bár gyűlöletcselekmények, jelentéktelenségük vagy az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezik részét a statisztikának.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

A TEV közleménye a Szávay-ügy kapcsán

Forrás: Tett és Védelem

2018. december 4. A Tett és Védelem Alapítvány (TEV) megnyugvással vette tudomásul, hogy Szávay István, a Jobbik frakcióvezető-helyettese a tegnapi napon (december 3-án) lemondott képviselői mandátumáról.

Néhány nappal ezelőtt nyilvánosságra került egy hangfelvétel, amelyen Szávay István dicsekszik egy általa elkövetett erőszakos, antiszemita gyűlöletcselekménnyel, melynek kapcsán a TEV az igazságszolgáltatáshoz fordult az eset felderítését és kivizsgálását kérve. A képviselő lemondása jó esetben azt üzeni, hogy a Jobbik elfogadhatatlannak tartja az antiszemita nézetek hangoztatását a párt tagjai részéről.

Arról, hogy ez valóban így van-e, akkor bizonyosodhatunk meg, ha a Jobbik valamennyi antiszemita kijelentés esetében a következetesség jegyében lép fel a frakció tagjaival szemben. Amennyiben a következetesség nevében a Jobbik valóban szakítani kíván a gyűlöletkeltésre épülő politikájával, akkor azt a képviselőjét is lemondhatja, aki a parlamentben a zsidók listázására szólított fel.

Gyöngyösi Márton néhány éve (2012. 11. 26-án) ezt mondta: *„Úgy gondolom, pont itt lenne az ideje egy ilyen konfliktus kapcsán annak, hogy felmérjük azt, hogy az itt élő, és különösen a Magyar Országgyűlésben és a magyar kormányban hány olyan zsidó származású ember van, aki bizonyos nemzetbiztonsági kockázatot jelent Magyarország számára. Úgy gondolom, hogy adósai egy ilyen felméréssel Magyarországnak.”*

A fenti mondat, ami nem egy titkos hangfelvételen hangzott el, hanem az Országgyűlésben, mint parlamenti felszólalás, egyértelművé teszi, hogy a párt részéről az antiszemitizmus nem csak a henegeő elszólásokkal, hanem a pártpolitika szintjén is méltelyezi a képviselők közösségét. Ha végre elindul a következetesség az antiszemitizmussal szemben, akkor a következő lépés-

nek mindenképp a zsidólistázó Gyöngyösi lemondatásának kell lennie. Ha Szávay zsidózását nem tolerálja a párt, akkor Gyöngyösi kijelentését sem fogadhatja el. Ha viszont a zsidók listázását megengedhetőnek tartja, akkor a zsidó nő megverésével dicsekvő képviselő távozása sem jelenti a párt megtisztulását.

*Szalai Kálmán: „A TEV kiterjeszti
»jó gyakorlatait« a teljes európai térségre”*

Forrás: mandiner.hu

2018. december 15. Interjú adott Szalai Kálmán a TEV titkára a Mandinernek. Ebben szóba került az antiszemitizmus maga, a CNN felmérése és a TEV jövője is – mely témákról bővebben a november havi jelentésünkben számoltunk be.

Szalai elmondta, hogy a TEV 2012-ben alakult *„azzal a céllal, hogy új alternatívát kínáljunk az antiszemitizmussal szembeni addig nem túl hatékony közösségi fellépés helyett.”* Ezzel kapcsolatban elmondta, hogy három fő területe van a TEV tevékenységének, melyek közül az első a kutatás és a monitoring. *„Ahhoz, hogy hatékonyan fel tudjunk lépni az antiszemitizmus ellen, tudnunk kell, hogy egyáltalán mi mozgatja, milyen a természete a magyarországi jelenségeknek.”* Ezt követi a jogi tevékenység és az oktatás. Mindkét területen sikereket ért el az Alapítvány, hiszen például az *„önkényuralmi rendszerek bűneinek, ezen belül is a holokauszt tagadása vonatkozásában (...) már egyöntetű a bírói gyakorlat annak kapcsán, hogy a holokauszttagadás tekintetében még az argóban megszokott beszédet is elmarasztalja a bíróság.”*

Az európai antiszemitizmus kutatásával kapcsolatos fejlődésről Szalai azt mondta, hogy a cél *„egy olyan, az antiszemitizmust monitorozó, kutató és elemző, valamint jogvédelemmel és edukációval foglalkozó európai központ létrehozása, amely képes egységes módszertan alapján, hitelesen fellépni az antiszemita indítatású cselekmények ellen.”* Hozzátette, ennek oka többek között az Európában egyre

erősödő antiszemitizmus és az antiszemita atrocitások számának növekedése, továbbá, hogy a helyi közösségek sokszor eszköztelenek az ilyen gyűlöletcselekmények ellen. *„A szervezetnek az európai döntések központjában, Brüsszelben központi képviselői irodája nyílik, az antiszemita incidensekről szóló monitoring-jelentések regionális központokban készülnek majd. A helyi antiszemita incidensek kezelésében pedig együttműködünk helyi szervezetekkel, a jogsegély területén pedig helyi ügyvédi irodákkal. Ezenfelül egy egész Európában elérhető zöld számot, forró drótot is működtetünk 2019-től. Az oktatási projekteket is helyi partnerekkel való együttműködésben, de szigorú egységes standardok és koordináció mentén kívánjuk megvalósítani. Tehát az a cél, hogy létrejöjjön egy olyan európai hálózat, amiben tudományos igényű, összevetésekre alkalmas jelentések születnek, amiket a tagállami vezetők is megismerhetnek, és amikből hiteles képet kaphatunk.”* Kiemelte, egységes módszertan alapján készülő jelentés nincs az Európai Unióban. A TEV hatéves munkássága viszont óriási segítséget jelent a hazai tendenciák pontos feltárásában, értelmezésében. Ezt a gyakorlatot szeretné megvalósítani Európa-szerte.

Ezzel kapcsolatban Szalai elmondta azt is, hogy a különféle felmérések – akár a CNN eredményei – antiszemita attitűdök elterjedtségének és elfogadottságának mértékét tudják mérni. Véleménye szerint a CNN kutatása is azt mutatja, hogy *„a zsidósággal kapcsolatos kérdések tekintetében nagyfokú a tudatlanság és ezzel párhuzamosan a társadalom jelentős részében elterjedtek az antiszemita*

előítéletek.” Hozzátette, változott ugyan az elmúlt években a megoszlás a szélsőségesen antiszemita és a mérsékelten antiszemita hozzáállással rendelkezők között, de évek óta 35 és 38 százalék közé tehető az antiszemita előítéleteket elfogadók aránya a magyar társadalomban. *„A CNN kutatásával ellentétben azonban mi azt is állítjuk, hogy ezek az attitűdök nem jelentenek feltétlenül cselekvési magatartást. Hiszen annak ellenére, hogy Magyarországon a lakosság 38 százaléka elfogad a zsidósággal kapcsolatos negatív előítéleteket, a gyűlöletcselekmények száma jelentősen alatta marad az európai átlagnak.”*

Szóba kerültek még az antiszemitizmus különféle formái is. Elmondta, hogy jelentős különbségek mutatkoznak a nyugat- és kelet-európai antiszemita jelenségek motivációi között. Alapvetően három fő és két alcsoportját különböztetjük meg az antiszemitizmusnak: a hagyományos, 1945 előtti kontinentális antiszemitizmust, az antijúdaizmust és az anticionizmust. Ez utóbbi oszlik két rohamosan terjedő alcsoportra: az új baloldali, Izrael-ellenes antiszemitizmusra és a radikális iszlám táplálta Izrael-ellenességre. *„Ezért is elengedhetetlen fontosságú, hogy azonos mérési módszertan alapján váljanak összevethetővé a folyamatok és az adott szimptómaegyütteshez igazított leghatékonyabb kezelésmódok kerüljenek kialakításra. Ha arról beszélünk, hogy mit tekintünk antiszemita motivációból elkövetett incidensnek, az EBESZ ajánlás által alkalmazott klasszifikáció homogén, de egységes alkalmazása teljesen új alapköről indulva kivitelezhető csak.”*

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Tarlós István: „Budapesten nincs igazi bázisa semmiféle valós antiszemitizmusnak”

Forrás: MTI; 24.hu

2018. december 2. A hanuka első napja alkalmából a budapesti Nyugati téren volt gyertyagyújtás. Az eseményen beszédet mondott Tarlós István főpolgármester, Köves Slomó az EMIH vezető rabbija és Yossi Amrani nagykövet is.

Tarlós István az első hanukagyertya meggyújtása előtt mondott köszöntőjében kiemelte: ma már magától értetődő, hogy a magyar nemzet fővárosában minden közösség szabadon gyakorolhatja vallását és háborítatlanul élheti át ünnepeit.

Hozzátette: különleges az az érték, amelyet a magukat büszkén magyarnak valló zsidó polgárok Budapestnek adtak az élet minden területén. *„Nem felejthetjük el ezeket, és hálásak vagyunk értük”* – mondta.

forrás: 24.hu

Köves Slomó arról beszélt: *„lassan 30 éve, hogy Magyarországon a zsidó közösség nemcsak fizikailag van biztonságban, hanem spirituálisan is megélheti az identitását”*. Ez a harminc év pedig *„felelősséggel is felruház”* – mondta. Megjegyezte ugyanakkor, még mindig vannak olyan zsidó gyerekek Budapesten, akik nem tudják, mi az a hanuka. A vezető rabbi szólt a CNN televízió hét európai országban és az Amerikai Egyesült Államokban végzett, az antiszemitizmus erősödését feltáró

közvélemény-kutatásáról is – a kutatásról Alapítványunk is beszámolt november havi jelentésében. Megjegyezte: a felmérés alapján Magyarország egy dologgal „tűnik ki” a többi ország közül: a zsidó közösségről szóló ismeretek hiányával. Kiemelte: a tudatlanságot megtestesítő sötétség ellen csakis fényvel lehet küzdeni. Ezért állították fel először 1998-ban a Nyugati téren a hanukai gyertyákat, és hívták meg zsidó és nem zsidó barátait, hogy közösen ünnepeljenek, és másokkal is megismertessék ünnepeiket, hagyományait.

Áder János köztársasági elnök levélben köszöntötte a résztvevőket. Azt írta: a Nyugati téren hagyománnyá vált 8 napos ünnepségen *„minden évben megerősítjük, hogy olyan országban akarunk élni, ahol minden állampolgár számára természetes, hogy szabadon gyakorolhatja vallását, és fejezheti ki ragaszkodását ősei kultúrájához”*.

Yossi Amrani, Izrael budapesti nagykövete szerint a hanukai gyertyák melege közelebb visz nemcsak az ünnephez és a zsidósághoz, de magához a zsidósághoz is. E gyertyáknak hála *„közelebb kerülhetünk családtagjainkhoz, barátainkhoz és talán még ellenségeinkhez is”* – mondta.

Az antiszemitizmus elleni fellépés is téma volt az Országgyűlésben

Forrás: webradio.hu

2018. december 2. Böröcz László kormánypárti politikus azt kérdezte az azonnali kérdések órájában, hogy milyen eszközökkel lép fel a kormány az antiszemitizmus ellen? Felszólalásában rámutatott: a szocialista kormányok alatt több alkalommal is masírozhattak antiszemita nézeteket valló szervezetek Magyarországon, és az akkori kormányok csak szavakban léptek fel a gyűlöletkeltés ellen. Felidézte Gyöngyösi Márton (Jobbik) listázási javaslatát, azt, hogy Kulcsár Gergely (Jobbik) beleköpött a holokauszt áldozatainak emléket állító Du-

na-parti cipőkbe, és kitért arra is, hogy Szávay István (Jobbik) szintén szélsőséges antiszemita nézetet vall egy hangfelvétel szerint.

Felidézte a Tett és Védelem Alapítvány létrehozását, és azt, hogy 2017-ben Magyarországon az alapítvány szerint egyetlen esetben sem került sor zsidók bántalmazására származásuk miatt.

Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter azt mondta: a magyar kormány több alkalommal világossá tette, a zéró tolerancia elve érvényesül, ezt is kívánják érvényesíteni. Hozzátette: fontosnak tartják, hogy megalapozatlanul antiszemitizmussal senkit ne vádoljanak, de ha megalapozott, akkor a megfelelő következtetéseket vonják le. Rámutatott: a budapesti zsidó közösség ma valóban békében élhet, és tettelegesen atrocitások nem értek zsidó embereket az elmúlt években Magyarországon.

Az igazságügy-miniszter szerint nincs antiszemitizmus

Sorossal kapcsolatban

Forrás: hvg.hu;

jewishnews.timesofisrael.com

2018. december 6. *„Semmilyen antiszemitizmus nincs a Soros-ügyben, csupán ideológiai vita zajlik aktuális kérdésekről”* – így nyilatkozott az Izraelben tárgyaló magyar igazságügy-miniszter a Jewish Newsnak (amely a The Times of Israelhez tartozó hírportál), melyet a hvg.hu szemlézett.

Trócsányi László hangsúlyozta: *„a 21. században mindenki az identitását keresi, zsidók, magyarok és magyar zsidók egyaránt”,* márpedig az identitásnak kiemelt jelentősége van a mai változó világban, amelyben a migrációval és sok más kérdéssel is szembe kell nézni. Azt mondta, hogy Soros Izraelben is *„vitatott figura”*. *„Természetes, hogy ha valaki gazdag és részt vesz a politikai életben, akkor kritikának lesz kitéve.”* – tette hozzá.

Arra a felvetésre, hogy egy júniusi felmérés szerint a magyar zsidók kétharmada komoly problémának tartja az antiszemitizmust, a miniszter elmondta: neki *„sok zsidó barátja van”,* de egyiktől sem hallotta, hogy bármitől tartanának Magyarországon. *„A zsidó közösség biztonságban érezheti magát, biztonságban van Magyarországon.”*

Unió igazságügy-miniszterek találkozója volt Brüsszelben

Forrás: kormany.hu

2018. december 8. Trócsányi László igazságügyi miniszter részt vett a Bel- és Igazságügyi Tanács 2018. december 7-i ülésén Brüsszelben. A miniszterek munkaebéd keretében eszmecsere folytattak az antiszemitizmus elleni büntetőjogi fellépés esz-közeiről. Trócsányi László elmondta, hogy Magyarország nem tolerálja az antiszemitizmus semmilyen megnyilvánulását.

„Különös figyelmet fordítunk a Magyarországon élő egyik legnagyobb európai zsidó közösség védelmére. Közvetlen a kommunista uralomtól való megszabadulást követően kialakult korábbi magyar alkotmánybírói gyakorlat a véleménynyilvánítás szabadsága korlátozhatóságának mércéjét meglehetősen magasra tette. Később, a demokratikus intézményrendszer megszilárdítása után az antiszemitizmus, illetve a gyűlölet-bűncselekmények ellen Magyarország egy – az Alaptörvényen, illetve a polgári és a büntető törvénykönyvön is átívelő – komplex jogi védelmi rendszert alakított ki.” – mondta a miniszter.

Trócsányi László úgy vélte, hogy az antiszemitizmussal szembeni uniós szintű büntetőjogi fellépés jelenlegi jogi keretei megfelelőek. A miniszter szerint a fellépés hatékonyságán az egységesebb jogalkalmazás biztosítása, a nyomozók, ügyészek, bírák képzése, érzékenyítése mellett az oktatással, az emlékezet megőrzését célzó emlékművekkel, emléknappokkal, a társadalom egészének érzékenyítésével lehet javítani.

Orbán Viktor: „Aki itt szeretne élni, nem lehet antiszemita”

Forrás: MTI; oe24.at

2018. december 23. Interjút adott a miniszterelnök egy osztrák lapnak, adta hírül az MTI – melyet a legtöbb magyarországi médium is szemlézett. Szóba került a politikai témákon túl a határvédelem, a migráció, de Soros György, vagy a CEU is.

A közelgő EP-választásról azt mondta, hogy reméli, erősebb lesz a hangja azoknak az embereknek, akik nemzeti identitásukat, csakúgy, mint keresztény szokásaikat,

meg szeretnék tartani és védeni. Hozzáte- te, véleménye szerint *„Van egy kultúránk, vannak vallásaink, értékeink, és aki itt szeret- ne élni, annak ezt el kellene fogadnia, és nem lehet antiszemita.”*

A Soros-ellenes kampányról Orbán Vik- tor az interjúban azt mondta: Soros György egy *„tehetséges magyar honfitárs”*, de megje-

gyezte, hogy nincs jó véleményük egymás- ról. Ugyanakkor mindketten ugyanahhoz a nemzethez tartoznak, és *„mi, magyarok senkit nem diszkriminálunk a vallása miatt”* – tette hozzá arra a felvetésre reagálva, hogy a Soros-kampány kritikájával kapcsolatban *„még az antiszemitizmus vádját is hallani le- hetett”*.

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

Netanjahu Magyarországról
Forrás: hetek.hu

2018. december 6. A Hetek riportere egy jeruzsálemi sajtókonferencián kérdezhetett Benjamin Netanjahutól. Ebben a zsidó állam vezetője azt mondta, saját tapasztalatai jók Magyarországgal kapcsolatban. *„Én úgy értesültem, hogy Orbán Viktor egy újabb intézményt hozott létre, hogy felvegye a harcot az antiszemitizmussal szemben, ez rendkívül fontos dolog. (Az Európai Tett és Védelem Liga – szerk.) Amikor Magyarországon jártam, akkor Orbán Viktor nyíltan elítélte a magyarországi fasiszta vezetők tetteit. Úgy fogalmazott, azok szörnyű vétkek voltak Magyarország történetében. Ez egy bátor lépés volt tőle. Én azt nézem, hogy mit tesznek, és mit mondanak otthon és európai szinten. Néhány európai országgal vannak bizonyos ügyekben vitáink, például a palesztinokat illetően, de az antiszemitizmust a legtöbb európai kormány, köztük a magyar is elítéli és küzd ellene.”* – tette hozzá az izraeli miniszterelnök.

Az FRA közölte friss kutatását az antiszemitizmusról

Forrás: tev.hu; 444.hu; nepszava.hu; fra.europa.eu

2018. december 10. 16 400 zsidó vallású európai megkérdezésével készített felmérést az antiszemitizmusról az Európai Unió alapjogi ügynöksége, az FRA – melyet több magyar sajtóorgánium is szemlézett. A kutatásban 8 tagállamot vizsgáltak: Ausztria, Belgium, Dánia, Franciaország, Németország, Magyarország, Olaszország, Hollandia, Lengyelország, Spanyolország és az Egyesült Királyság.

A felmérés abból a szempontból vizsgálódott, hogyan vélekednek az önmagukat zsi-

dónak tartó lakosok a gyűlöletből elkövetett bűncselekményekről, a hátrányos megkülönböztetésről és az antiszemitizmusról. A kutatók összehasonlították a kapott adatokat a hat évvel korábbi közvélemény-kutatásuk eredményeivel is.

A megkérdezettek 90 százaléka úgy látja, hogy hazájában erősödött az antiszemitizmus az elmúlt öt évben. Magyarországon tízből heten vélekedtek hasonlóan, ami a 2012-es eredményhez képest 21 százalékos csökkenés. A fizikai erőszaktól és verbális zaklatásoktól a magyar zsidók 29 százaléka tart. Ez nemcsak a legalacsonyabb arány a felmérésben részt vett országok között, hanem egyedülállóan jelentős, 37 százalékos csökkenés a hat évvel ezelőtt mért eredményhez képest. Magyarország az egyetlen a 12 tagállamból, ahol idén kevesebben voltak áldozatai antiszemita támadásnak és fenyegető kommenteknek, mint 2012-ben – áll a jelentésben.

Míg átlagosan a válaszadók 85 százaléka az antiszemitizmust nevezte hazája legfőbb társadalmi-politikai problémájának, addig a magyarok csak 77 százalékban tették ezt. 92 százalékuk a kormányzati korrupciót nevezte a legsúlyosabb gondnak. És mindössze 18 százalékuk tette első helyre a bevándorlást.

A jelentés közzétételéhez kapcsolódó sajtótájékoztatón Frans Timmermans, az Európai Bizottság első alelnöke aggodalmának adott hangot, hogy növekszik az antiszemitizmus a kontinensen. Szerinte a *„zsidó közösségnek otthon, biztonságban kell magát éreznie Európában. Ha ezt nem tudjuk elérni, akkor Európa megszűnik Európa lenni.”* Egy újságírói kérdésre kifejtette azon véleményét, mely szerint a magyarországi Soros György elleni kampány a társadalomban antiszemita reakciókhoz vezetett.

EGYÉB HÍREK

*Antiszemita vád egy
hetilap címlapja miatt*

Forrás: magyarnarancs.hu;
izraelinfo.com; fuhu.hu

2018. december 2; 6; 12. Heisler András, a MAZSIHISZ elnökét ábrázoló címlappal jelent meg a Figyelő még november végén. A lapban négyoldalas cikk foglalkozott az Együttélés Háza nevű projekttel, melyre 3 milliárdos támogatást kapott a MAZSIHISZ, és amely jövő évben nyithatja meg a kapuit a Rumbach Sebestyén utcai zsinagógában. A cikk sok más mellett hiányolta a továbbra sem nyilvános koncepciót az Együttélés Háza kapcsán. A címlapon „*Elszámolási nehézségek*” címmel jelent meg aláhulló bankjegyek körében a Mazsihisz-elnök arcképe.

A címlappal kapcsolatosan egyes médiumok – köztük a Haaretz vagy a Times of Israel izraeli lapok is – antiszemita indítatásának tekintették azt és kérték annak magyarországi elítélését. Az eset kapcsán még Ronald S. Lauder, a Zsidó Világkongresszus elnöke is levélben szólította fel Orbán Viktor miniszterelnököt, hogy nyilvános ítélje el az esetet. A miniszterelnök válaszelevelében úgy fogalmazott, hogy ezzel a sajtószabadság korlátozását kérnék tőle.

A Magyar Narancs felkereste Szalai Kálmánt, a TEV titkárát, aki elmondta: „Az említett lapszámmal kapcsolatban nem szólaltunk meg, mert szerintünk sem tartalmában, sem megjelenésében nem sugalmaz mögöttes antiszemita szándékot. Igaz, hogy a negatív kampány és a megjelenítés nem a mi ízlésünket tükrözi, de nem tartjuk antiszemita motivációval közzétett tartalomnak. Ugyanezt gondoljuk egyébként a Magyar Narancs februári számáról, ahol Köves Slomó portréja mellé az »*Üzlet és zsidóság*« címet tüntették fel, vagy a HVG azon (2011-es, KAÁ) borítójára, ahol a köztudomásúlag zsidó származású Andy Vajná

százdollárosok mellett ábrázolják és »*Dollárpapának*« nevezik.”

A TEV mindezekén túl aggályosnak tartja a címlapokat, mert a képi ábrázolás hatásvadász módja, és a mögöttes üzenet szimbolikája olyan beidegződéseket erősíthet fel a zsidósággal kapcsolatban, amelyek amúgy is az antiszemitizmus egyik eredői („gazdag, befolyásos, tisztázatlan pénzügyekkel rendelkező zsidók”).

Az ügy kapcsán nagy médiavisszhangot kapott az, hogy Izrael állam nagykövete felhívta a MAZSIHISZ elnökét, Heisler András és kifejezte személyes aggodalmát és megdöbbenését a Figyelő hetilap címlapjával kapcsolatban. A TEV titkára ennek kapcsán hozzátette, hogy más szervezetek, illetve a média egy része miért láttak ebben

A Figyelő november végi címlapjához hasonlóan, korábban a Magyar Narancs tette címlapjára vallási jelképekkel ábrázolva Köves Slomó rabbi képét „Üzlet és zsidóság - Köves Slomó állami milliárdjai” címmel.

antiszemitizmust, csak „ők tudnák megmondani, ahogyan azt is, miért látnak különbséget a Figyelő és a másik két hetilap címlapja között.”

*Elítéltek egy Magyarországon
tevékenykedő antiszemita személyt*

Forrás: MTI

2018. december 18. Két év és tíz hónap börtönnel sújtotta a berlini tartományi bíróság azt a férfit, aki a „Migránsriasztó” (Migrantenschreck) elnevezésű, Magyarországról működtetett portálján keresztül adott el ille-

gálisan fegyvereket a többi között Németországba. A döntés nem jogerős, az ítélet ellen a vádlott fellebbezhet. Az esetről még 2018. márciusi jelentésünkben számoltunk be. A weboldal az idegengyűlölet mellett sokszor tartalmazott antiszemita tartalmakat is.

Bár a bíróság szerint Mario R. bár nagyrészt elismerte bűnösségét, a törvényszék súlyosbító körülményként értékelte az „*uszító jellegű*” reklámot a Migrantenschreck nevű honlapján. A vádlott egyebek mellett azzal kínálta honlapján a fegyvereket, hogy azokkal „*le lehet téríteni a menedékkérőket*”.

A férfit Magyarországon, március végén vette őrizetbe a rendőrség európai elfogatóparancs alapján. A német vádhatóság szerint a férfi ellen uszítás gyanúja miatt is eljárás folyik.

Az ARD német országos köztelevízió a tagesschau.de című hírportálján az ügyvel kapcsolatban azt írta március végén, hogy a férfi ellen indított eljárás során arra utaló adatok is elő kerültek, hogy ő állhat bizonyos uszító honlapok mögött, amelyek szélsőséges, antiszemita, a holokausztot relativizáló tartalmakat terjesztenek.

**A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY
HIVATALOS ELJÁRÁSBAN
KEZDEMÉNYEZETT ÜGYEI**

Ebben a hónapban a TEV új eljárást nem indított és korábbi ügyeivel kapcsolatban sem kapott értesítést.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	december 2.	Tarlós István: „Budapesten nincs igazi bázisa semmiféle való antiszemitizmusnak”	Hivatalos és civil reakciók
2.	december 2.	Az antiszemitizmus elleni fellépés is téma volt az Országgyűlésben	Hivatalos és civil reakciók
3.	december 2; 6; 12.	Antiszemita vád egy hetilap címlapja miatt	Egyéb hírek
4.	december 4.	A TEV közleménye a Szávay-ügy kapcsán	Közösségi hírek, reakciók
5.	december 6.	Az igazságügy-miniszter szerint nincs antiszemitizmus Sorossal kapcsolatban	Hivatalos és civil reakciók
7.	december 6.	Netanjahu Magyarországról	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról
8.	december 8.	Uniós igazságügy-miniszterek találkozója volt Brüsszelben	Hivatalos és civil reakciók
9.	december 10.	Az FRA közölte friss kutatását az antiszemitizmusról	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról
10.	december 13.	Antiszemita rigmusok egy futballmeccsen	Antiszemita gyűlölet-cselekmények – Gyűlöletbeszéd
11.	december 15.	Szalai Kálmán: „A TEV kiterjeszti »jó gyakorlatait« a teljes európai térségre”	Közösségi hírek, reakciók
12.	december 18.	Elítéltek egy Magyarországon tevékenykedő antiszemita személyt	Egyéb hírek
13.	december 23.	Orbán Viktor: „Aki itt szeretne élni, nem lehet antiszemita”	Hivatalos és civil reakciók
14.	december 28.	Ellopták a szombathelyi zsinagóga menoráját	Antiszemita gyűlölet-cselekmények – Rongálás

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért. Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez! Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját! Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:
Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.
Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130
<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)
- Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.
- CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.
- Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: Sage Publications.
- Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.
- Levin, Jack és McDewitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.
- OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.
- OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.
- Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.
- Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.
-

IMPRESSZUM

Kiadó: Szalai Kálmán ügyvezető igazgató,
Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.

Szerző: Dr. Róna Dániel kutatási igazgató, politológus,
a Corvinus Egyetem oktatója

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus,
Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2018 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

1052 Budapest, Baross utca 61.
+36 1 267 57 54, +36 30 207 5130
<http://www.tev.hu>
info@tev.hu

